

Per Øverland: Historieglimt 279 – Hellige Anna menighet på Bakklandet

---

Det mer fullstendige navnet er Hellige Anna russisk-ortodokse menighet. Den holder til i Bakke kirke hos Bakklandet menighet. Den representerer et eksotisk innslag i folkelivet på Bakklandet. Av og til går menigheten i prosesjon i kirkas omgivelser. Med sine praktfulle liturgiske klær og flotte og fargerike

Fra Tretjakovgalleriet i Moskva. Foto fra Per Øverland.

faner står den i skarp kontrast til trafikken i Innherredsveien og det nokså grå bybildet! Som en følge av at innflyttere fra nesten alle land i verden har funnet et nytt hjemland i Norge, er det blitt dannet menigheter av et nesten uoversiktlig mangfold. Også Østbyen i Trondheim har fått sine nedslag av denne bevegelsen. I Lademoen kirke har en etiopisk kristen menighet, Oromomenigheten, funnet sin plass. Oromo er den nest største språkgruppen i Etiopia etter amharisk. Oromomenigheten hører inn

under Mekane Jesu kirken i hjemlandet.

Den hellige Anna menighet er russisk ortodoks. Den tilhører ortodoks kristendom. Ofte blir det talt om den ortodokse kirke som en organisatorisk

enhet, men det er misvisende, fordi det gir inntrykk av at denne kirke er organisert i likhet med den romersk katolske kirke under paven i Roma som sitt suverene overhode. Ortodoks kristendom har ingen slik pyramidal struktur. Det finnes en rekke såkalt autokefale og autonome kirker. Autokefal betyr «under ett hode». Autonom betyr selvstendig. Til tross for at det finnes en ekumenisk patriark i Istanbul, har de ulike nasjonale kirkene sine egne overhoder eller ledere. Den ekumeniske patriark har nærmest en symbolsk lederstilling når det gjelder forholdet til alle kirkene utad slik som overfor paven i Roma. Den ekumeniske patriark holder til i en forfallen bydel i Istanbul med en liten kristen befolkning. De kristne der opplever stadig diskriminering av muhammedansk mobb. Fire av de autokefale kirkene er den greske, den rumenske, den serbiske og den russisk ortodokse kirke.

På 14 steder i Norge finnes det ortodokse menigheter. De fleste stedene har bare en menighet. I større byer som Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand er det flere menigheter. La oss først se på steder med bare en enkelt menighet. Førde har Himmelfart menighet som holder til i Førde bedehus og sorterer under den rumenske patriarken. Haugesund har den Hellige Makarios menighet i Udland kirke. Den hører også til det rumenske patriarkat. I Hurdal ligger den hellige Trifon Skita's menighet under det ekumeniske patriarkat. I Kirkenes er den hellige Trifons menighet under Moskvapatriarkatet. I Moss er den hellige Hallvard menighet under det ekumeniske patriarkat. I Neiden ligger det gamle St. Georgs kapell. På Stiklestad ligger St. Olavs kapell under Moskvapatriarkatet. Under Moskvapatriarkatet ligger også den russisk-ortodokse menighet på Svalbard. I Tromsø finner vi den russisk-ortodokse menighet i Kirkens bymisjons kapell. Det ligger under Moskvapatriarkatet. I Ålesund ligger de hellige Mucenici Zotic, Atal, Camacie og Filip's menighet under det rumenske patriarkat.

I Bergen er det tre ortodokse menigheter. I Øvsttun kapell i Fana er de hellige Filoteia, Tatiana og Sunniva menighet under det rumenske patriarkat. I St. Sunnivas kapell på Florida er Jomfru Maria Bebudelse menighet under det ekumeniske patriarkat. I Os utenfor Bergen ligger Kristi Åpenbaringsmenighet under Moskvapatriarkatet. I Kristiansand er det to menigheter. Den hellige Demetrios av Tessalonika menighet i Voie kirke under den serbiske patriark. Den hellige Minas menighet tilhører det rumenske patriarkat. I Oslo finnes hele

seks menigheter. Maria Bebudelse kirke er under det ekumeniske patriarkat. De Hellige Martyrer Ioan Romanul og Hallvard menighet som holder til i Ullern kapell tilhører det rumenske patriarkatet. Hellige Nikolai menighet av det ekumeniske patriarkat ligger på Helsefyr og bygger nå ny kirke. Hellige Olga menighet er under patriarkatet i Moskva. Det er også Hellige Treenighet Kirkeforening. Hellige Vasilje Ostroski menighet tilhører det serbiske patriarkat. I Stavanger finner vi to ortodokse menigheter. St. Elisabets kapell av det ekumeniske patriarkat og Hellige Irma menighet under Moskvapatriarkatet i Line bedehus på Bryne. Til slutt er det Trondheim med sine to menigheter. Begge holder til i Bakke kirke. Hellige Anna menighet hører inn under Moskvapatriarkatet og De Hellige Konger Stefan, Neagoe og Olav menighet av det rumenske patriarkat. Til sammen ser vi at det i Norge er 26 ortodokse menigheter på fjorten steder fra Kirkenes til Kristiansand.

Den ortodokse kristenhet har noen særtrekk. Lettest oppdages det ved gudstjenestefeiringen. Til forskjell fra den stramme katolske messe og den nøkterne lutherske gudstjeneste er den ortodokse som en kaskade av farger, ord og toner. De ortodokse mener at gudstjenesten skal speile den himmelske virkeligheten. Liturgiens dypeste mening er å bli ett med Gud, å bli gjort guddommelig. Den inneholder bønner, skriftlesning og prosesjoner. Det er alltid nattverd i gudstjenesten. Brød og vin blir båret i prosesjon gjennom kirkerommet inn til alterrommet bak ikonostasen (ikonveggen). Der skjer underet at brød og vin blir til Jesu legeme og blod. Det er høydepunktet i messen. Ved å ta imot Jesu legeme og blod blir nattverdsgjesten ett med Kristus.

Den russisk-ortodokse hellige Anna menighet i Trondheim har siden 2007 regelmessig feiret gudstjenester i Bakke kirke. Gudstjenestespråket er hovedsakelig kirkeslavisk, men også norsk benyttes ved behov. Menigheten har egen prest som er fast bosatt i byen. I tillegg til virksomheten i Trondheim har han ansvar for menighetsarbeidet på andre steder i Midt- og Nord-Norge. Menigheten har navn etter den hellige Anna av Novgorod og har henne som sin himmelske beskytter. Hun var datter av den svenske kong Olof Skötkonung og er også kjent under navnet Ingegerd. Hun var gift med den russiske storfyrst, den hellige Jaroslav den Vise. Hun ble senere nonneviet, og døde i år 1050. Presten i menigheten på Bakklandet er Alexander Volokhan og kan treffes på alexandr@ortodoks.no.

